

ONKRAJ OBLJETNICA: DUH KOJI DAJE ŽIVOT

ORDO FRATRUM
MINORUM

1226 — 2026
Franciscus
Eight Hundredth Anniversary of the Death of St. Francis

PISMO GENERALNOG MINISTRA OFM ZA DUHOVE 2026.

© P. Ruberval Monteiro da Silva OSB

*Svoj Braći OFM
Sestrama Klarisama i Koncepcionistkinjama
Sestrama franjevkama pridruženima Redu
Franjevačkim laicima, ženama i muškarcima*

Draga Braćo i Sestre,

Gospodin vam dao mir!

U srcu smo osamstote obljetnice susreta svetoga Franje sa sestrom smrću. Pripremali smo se kroz tri godine, tijekom kojih smo prolazili posljednje dionice njegova puta: Pravilo i Božić u Grecciu, stigme na La Verni, Pjesmu stvorova, sve do njegove smrti.

Čini mi se važnim reći riječ koja će nam pomoći shvatiti jedinstvo toga puta,, kako se Obljetnica ne bi završila kao još jedna proslava, ne ostavivši traga. Vidim opasnost da lik Franje pretvorimo u spomenik, zadržavajući poput fotografije tek neke vidove njegova života, a gubeći iz vida nutarnji pokret koji ih povezuje. Upravo tu ponovno nalazimo dar koji je Gospodin u Duhu dao Crkvi i svijetu po Franji Asiškom: njegovu karizmu.

Stoga vam se obraćam ovim pismom na početku Duhovske devetnice. Zazivamo Duha Svetoga, koji daje život i koji je pravi generalni ministar Reda, da nas otvori svojem svjetlu i svojoj vatri za novu evanđeosku vitalnost. Koliko nam je to potrebno, vima nama u Franjevačkoj obitelji i svijetu zajedno s nama!

✦ **Duh Gospodnji koji daje život**

Da bismo usmjerili svoj pogled, potreban nam je kriterij. Promišljajući, čini mi se da je za Franju to bio jednostavno *Duh Gospodnji koji daje život*. Otvorio se njegovu „svetom djelovanju”¹, prepoznao ga prisutnim u sebi i oko sebe, nije se bojao slijediti njegov tihi poticaj.

Duh pokazuje Franji Evanđelje kao oblik života koji traži lice Gospodina: život siromašnog putnika, slobodnog za navještaj, bratskog i solidarnog sa svima, osobito sa siromašnima. Upravo tu djelatnu prisutnost Duha on promatra i prima na raznim etapama svoga puta, a mi danas molimo da je prepoznamo iznova i za nas, u raznim životnim uvjetima u kojima se nalazimo.

---

¹ *Potvrđeno Pravilo 10,8.*

❖ Fontecolombo: sloboda Duha u slovu

U Fontecolombu Franjo, poput mudrog zanatlije, oslobađa Duh u slovu Pravila: živjeti prema Isusovu Evanđelju u poslušnosti, bez vlasništva i u čistoći, kao braća i manji². Put do toga teksta bio je dug i duboko je oblikovao Franju: on i njegova braća prošli su kroz krizu bratstva koje je raslo i mijenjalo se, s pitanjem kako sačuvati živom izvornu iskru u sve složenijim oblicima.

❖ Grecciu: ljubav Božja očituje se u našem tijelu

U Grecciu, prema Čelanskom, završava prvi dio Franjina života, kada promatra Evanđelje postalo tijelom u poniznosti utjelovljenja i u jednostavnosti stvorenja³. Prepoznaje da su tijelo, tvar, konkretna povijest ljudi mjesto gdje Bog odabire prebivati. U Euharistiji „evo, svaki dan se ponizuje... svaki dan sam dolazi k nama u poniznom obliku”⁴, budeći u nama siromašan i jednostavan život. U Grecciu Franjo uči da je sva stvarnost sposobna očitovati nešto od otajstva Božjeg.

❖ La Verna: život koji prolazi kroz rane

Na gori La Verni Franjo još tri puta otvara Evanđelje i u kušnji iskušava dah Duha koji daje život. Prepoznaje se kao „najniži crv i beskorisni sluga”⁵, obavijen velikom unutarnjom tamom. Upravo ondje doživljava novi polet u susretu s proslavljenim Raspetim, koji ga doseže u očitosti njegova siromaštva. Serafin mu pokazuje da pravi život prolazi kroz darivanje sebe do kraja. Stigme ne uklanjaju njegova pitanja, nego ga dublje sjedinjuju s Kristom i otkrivaju mu da novi život niče i iz prikazane patnje.

❖ San Damiano: hvala koja se rađa iz noći

U San Damianu Franjo živi Evanđelje u noći boli, bolesti i sljepoće. Tama kušnje postaje krilo iz kojega se rađa nadahnuće Pjesme stvorova, kada ga Duh života otvara za hvalu. Franjo poziva drugo Evanđelje, knjigu svih stvorenja, da mu pomo-

² *Potvrđeno Pravilo* 1,1.

³ Toma Celanski, *Vita beati Francisci*, 30.

⁴ *Opomena* 1, 16. 17.

⁵ Cvjetići, *O trećem razmatranju svetih stigmi*.

gne izgovoriti ime Božje⁶. Pjesma se rađa u toj noći obasjanoj boli⁷ i nastavlja se u opomeni sestrama iz San Damiana⁸, proteže se sve do strofe o oprost, a Franjo je želi čuti još jednom prije smrti, nastavlajući je skladati i pjevati, hvaleći sada Gospodina upravo za „sestru našu tjelesnu smrt”.

❖ Porcijunkula: smrt kao Pasha

U Porcijunkuli Franjina smrt, vrhunac njegova puta nasljedovanja Sina Božjega, proslavlja Gospodinovu Pashu, ponajprije po daru bratskih odnosa. Dopušta da ga braća okruže poput majke i traži da sluša Evandjelje o Isusu koji pere noge⁹. Susret sa smrću, koju stoga naziva „sestrom”, otvara mu prag „mjestu krajnje ugodnog, gdje su tekle najčistije vode”¹⁰. Tako Franjo prelazi iz ovoga života u Život.

❖ Što ostaje nama?

Što ostaje nama od života koji je započeo s Franjom i raste kroz tolike braću i sestre? Iskra koja je zahvatila i preobrazila Franju nastavlja ga i danas činiti sjemenom života za sve naraštaje. A mi — braća, sestre i franjevački laici u svijetu — gdje smo?

Dopustimo da nas ovo pitanje ispita, iskreno, jer upravo tu dar Duha koji zovemo „karizmom” može rasti. Je li dovoljno čuvati tu karizmu u svetištima, u tradicijama koje se ponavljaju, na mjestima koja si predajemo, ne pitajući se može li u našem vremenu očitovati ono što do sad nije rekla? Franju je Toma Celanski nazvao „čovjekom budućeg svijeta”¹¹: život koji je u njemu poprimio oblik nije iscrpio sve svoje mogućnosti i usmjerava nas prema Božjoj budućnosti.

❖ Onkraj svake monumentalizacije

Evo što nam je potrebno da bi se put nastavio i nakon Obljetnice: ne opirati se životu koji je započeo s Franjom, dopustiti mu da poprimi nove oblike. Isti Duh koji ga je pobudio nastavlja ga oživljavati kako bi danas zadobio tijelo.

⁶ Usp. *Compilatio Assisiensis iz spisa brata Leona i drugova*, 83.

⁷ Usp. *Compilatio Assisiensis*, 83.

⁸ *Audite poverelle*. Riječi s melodijom za siromašne gospođe samostana San Damiano.

⁹ Toma Celanski, *Memoriale in desiderio animae*, 214.

¹⁰ *Isto*, 219.

¹¹ Usp. *Vita beati Francisci*, 30; *Legenda trojice drugova*, 54.

Ne možemo izbjeći pitanje: *kakvog manjeg brata, sestru, franjevačkog laika dar karizme danas oblikuje i priziva? Kakvog franjevca, kakvu franjevku želimo oblikovati, nas i one koji još kucaju na naša vrata?* Postavimo si ta pitanja u mnogim različitim kontekstima u kojima nastojimo odgovoriti na dar našeg poziva. Doista, ovaj život, uronjen u različite kulture u kojima smo prisutni može primiti nove oblike i nove jezike ako smo spremni prepoznati ga i u drugima: u bratu koji dolazi iz svijeta drukčijeg od moga, u sestri koja je naučila moliti na jeziku koji ne poznajem, u zajednici koja je pronašla izraze karizme koje nisam zamišljao.

Drugi odlučujući prostor jest živi, često bolni, dodir s dramatičnom poviješću koju proživljavamo. Mislim na braću i sestre u Svetoj zemlji, u Ukrajini, na istoku Konga, u Sudanu i Južnom Sudanu i drugdje u Africi, u Myanmaru, na Haitiju, na Kubi, u Meksiku i u drugim zemljama Latinske Amerike: mjestima gdje je karizma pozvana rasti danas, ne kao apstraktan odgovor nego kao konkretna i solidarna prisutnost.

❖ Kontemplativci u poslanju, zajedno kao braća i manji

U našoj su povijesti pokreti obnove uvijek polazili od onoga što je Franjo držao nerazdvojivo povezanim: kontemplacija i poslanje. Mi danas riskiramo njihovo razdvajanje. To nisu dva alternativna izbora, dva „modela” franjevačkog života između kojih treba birati. To su dva plućna krila jednoga daha. Propovijedanje, blizina ljudima i služenje nisu Franju udaljavali od pustinje; naprotiv, uvijek se vraćao dugim razdobljima osame i molitve. Duh koji oživljuje isti je Duh koji nas vodi k licu Božjem i licu siromaha, te nam ih objavljuje kao nerazdvojive. Trebamo ponovno pronaći to jedinstvo i danas, mi braća i sestre u strukturama u kojima živimo i u onima koje gradimo u zemljama nove prisutnosti, kao i franjevački laici u svojim redovitim životnim uvjetima. Ne pomažu sve strukture: potrebno je zajedničko i iskreno razlučivanje, kako bi tišina i služenje, molitva i blizina mogli zajedno disati.

U tome poslanju nismo sami. Franjevački laici, sestre, svi koji dijele naše evanđeosko nadahnuće su suputnici, a ne primatelji naše pastoralne skrbi. Franjo nije utemeljio klerikalnu instituciju: okupio je oko Evanđelja muškarce i žene svake životne situacije. Novi oblici franjevačkog života koje Duh pokreće u ovo vrijeme rađaju se iz susreta s konkretnom stvarnošću i iz dubokoga identiteta onoga što jesmo: braća i manji, kontemplativci u poslanju.

❖ Izbor siromašnih: naši učitelji

U srcu naše karizme jest izbor koji Franjo nikada nije ublažio: „I neka se raduju kad žive među prezrenima i odbačenima, među siromašnima i slabima, bolesnima i gubavima te među prosjacima uz put”¹². Pri kraju života želio se vratiti upravo među gubavce¹³. U nas je zasadio ovu klicu: živjeti kao, među i za siromašne. Ne kao dobročinitelji koji se približavaju s dobrohotnošću, nego kao braća koja dijele uvjete. Siromašni nisu „polje” našeg poslanja: oni su naši učitelji¹⁴. Franjo je to razumio u susretu s gubavcem, koji mu je vratio okus života i zauvijek promijenio oblik njegova pogleda. Od toga se trenutka nikad više nije vraćao natrag.

Taj izbor nije jedna od mogućnosti, niti osjećaj koji neki imaju a drugi ne. To je kriterij poziva. To vrijedi za sve u našoj velikoj obitelji. Dopustite mi sada riječ upućenu posebno mojoj braći. Tko se prepoznaje pozvanim biti manji brat, prihvaća da malenost nije počasni naslov, nego stvarni položaj: biti dolje, s onima koji su dolje, bez želje za uspinjanjem. Kad se u našem životu na razne načine očituje želja za društvenim usponom: za većim priznanjem, za višim statusom, za individualnim ili skupnim protagonizmom, tada se karizma u stvarnosti dovodi u pitanje, čak i ako se riječima propovijeda. Malenost je kriterij poziva i kriterij poslanja: govori nam odakle polazimo i s kime hodamo.

Upitajmo se, s bratskom iskrenošću: jesu li naša bratstva doista bliska siromašnima, ili je udaljenost porasla s vremenom, možda pokrivena institucionalnim djelima koja funkcioniraju ali više ne zahtijevaju izravni susret? Živi, osobni, svakodnevni susret s onima koji su na rubu jedan je od najistinitijih oblika u kojima karizma ostaje živa i prepoznatljiva.

❖ Evanđeoska sloboda: rad, novac, ovisnost

Postoji pitanje koji ne možemo zaobići jer se tiče dosljednosti našeg života i njegova navještaja: odnos prema novcu. To se tiče svih nas, braće, sestara i laika, svakoga na različit način. Franjo je od toga učinio jedno od najradikalnijih pitanja svoga evanđeoskog iskustva. Ne iz prezira prema stvorenim stvarima, on koji je pjevao ljepotu svakoga stvorenja, nego zato što je shvatio da novac, kad postane sigurnost, postaje oblik moći i obrane od onoga što nas plaši. Zadržavamo ga kao vlasništvo, iako smo obećali živjeti *bez ičega svojega*.

¹² Rnb 9,2.

¹³ Usp. Toma Celanski, *Vita prima*, 103.

¹⁴ Usp. CCGG 93,1.

Pozvani smo iskreno pogledati taj čvor u našem konkretnom životu. Kakav odnos imamo prema novcu i kako njime upravljamo, pojedinačno i u bratstvu? Raspoloživost sredstava, čak i kad se koristi za dobra djela, može postupno postati nevidljivi zid između nas i siromašnih, u samom bratstvu između onih koji imaju veći pristup njima i onih koji imaju manji. Ta sigurnost nas udaljava od evanđeoske ovisnosti koju je Franjo birao kao stil. Ovo je otvoreno pitanje koje moramo snažno postaviti u svojim bratstvima.

Franjo sve to povezuje s prvenstvom rada kao temeljnog oblika uzdržavanja. Raditi nije tek podlaganje nuždi, nego duhovni izbor: ostati u istini vlastitog stvorenja, ovisan o zajedničkom životu, a ne o stečenim privilegijima; živjeti kao siromašan, a ne kao gospodar. Suprotno tome, kada živimo od onoga što primamo, a da ne uzvraćamo nikakvim oblikom rada, riskiramo usvojiti pasivno pravo na uzdržavanje. To pokazuje udaljenost od karizme i opasnost da je više ne živimo kao dar Duha. Laici nam mogu pomoći da ovu dimenziju karizme jasnije prepoznamo i autentičnije živimo.

Na kraju, posebno snažno odjekuje jedna Franjina riječ: sve što imamo je dar i ne pripada nam, samo smo ga primili. Naše postojanje, dobra kojima upravljamo, strukture koje nastanjujemo, sredstva koja koristimo: dar su koji nam je dan na posudbu. Ne možemo ih zadržati za sebe, nego smo pozvani vratiti ih, a pravi primatelj je siromah: „I milostinja je baština i pravednost koja pripada siromašnima; stekao ju je za nas Gospodin naš Isus Krist”¹⁵. Vratiti siromašnima ono što smo samo primili najuvjerljivija je gesta našega poziva: ona pokazuje da se ne bojimo i da se, poput Franje, uzdamo u Oca.

✦ Prema Generalnom kapitulu

Ići onkraj Obljetnice ne znači otkriti još koji spomenik i odložiti i ovo poglavlje u arhiv. Znači ne umarati se od odgovaranja na dar života koji je Duh potaknuo iz Franje, dopuštajući da nas dotakne i čak uznemiri, kako bi danas poprimio tijelo.

Taj nas život oslobađa nas od pretjeranog poistovjećivanja primljene karizme s formom, tradicijama i strukturama u kojima je karizma poprimila tijelo tijekom stoljeća. Franjo je u Duhu udisao slobodu Evanđelja: ne branimo se od njegova daha. Nastavimo mu davati tijelo, da se može izraziti i u našim izborima, u našem navještaju, u autentičnom stilu naših bratstava.

---

¹⁵ Rnb 9,8.

Počnimo se svi zajedno pripremati za Generalni kapitul 2027. u Vijetnamu. Može se činiti događajem dalekim od svakodnevnog života braće. U ovom času povijesti životno je važno da se osjećamo i djelujemo sve više kao međunarodno bratstvo. U pripremu za Kapitul bit će uključena braća, lokalna bratstva, Entiteti i Konferencije. U Vijetnam ćemo pozvati i dvoje laika iz svake Konferencije za zajednički tjedan, da čujemo njihov glas i njihov pogled prema budućnosti. Neka to onda bude način da damo glas ovom životu prisutnom među nama, čak i ako je često poput vrlo slabog žara pod pepelom. Neka to bude prigoda da ga oživimo i rasplamsamo. Ovaj život buja u nama, otvara vrata gdje se sve činilo već zatvorenim, usmjerava nas prema budućnosti koju Bog već tka u mukama ovoga vremena: vremena koje nas odgaja kao nikada prije za jednu djelatnu nadu.

❖ Svijet očekuje

To ne vrijedi samo za nas. Crkva treba ovaj izraz Duha kako bi potpuno živjela svoj poziv i poslanje. A svijet, i po mnogim ženama i muškarcima koji se ne prepoznaju ni u jednoj religijskoj pripadnosti, traži od nas da oslobodimo ovaj život koji nosimo, kako bi postojala mjesta na kojima se može osjetiti onaj titraj koji prebiva u svakom stvorenju i vodi ga prema njegovu ispunjenju u samom Božjem životu.

MOLIMO ZAJEDNO:

Dođi Duše Sveti, na ovaj mali narod braće, sestara i manjih.

Raspali u nama iznova plamenom svoje ljubavi, ispravnu vjeru, sigurnu nadu i savršenu ljubav.

Preobrazi našu volju i naše srce da ne zadržavamo primljeni dar: neka postane darovani život.

Sveta Marijo, Djevice postala Crkvom, prati nas na ovom putu.

Sveti Franjo, čovječe budućega svijeta, podsjećaj nas da je Evandjelje i danas naše jedino bogatstvo. Amen.

Želim vam blagoslovljenu Pedeseticu, braćo i sestre. Neka nas Duh, pravi Generalni ministar Reda, zajedno vodi prema onoj punini života koja je najdublja želja srca svakoga stvorenja.

Vaš brat i sluga,

Fr. Massimo Fusarelli OFM

Fr. Massimo Fusarelli, OFM
Generalni ministar

Rim, iz Generalne kurije Reda, 13. svibnja 2026.

Prot. 115201/MG-048-2026

ORDO FRATRUM
MINORUM

Curia Generalis
Via di S. Maria Mediatrice, 25
00165 Roma, Italia
www.ofm.org